

Uunga siunnersuut: Aalisarnej pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2017-imeersoq.

(Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoq)

(Siullermeerneqarnera)

Kalaallit Nunaata pisariaqartinngilai misileraanissat aamma inatsisit politikereit arlaasa eqqoriaanerat tunngaviinnarlugu sanaat.

Inatsisit pisariaqartippagut suliarilluakkat aamma torersunik naatsorsuutininik ilallit taamatullu kingunissat pillugit naatsorsuutininik imallit. Pisariaqartippagut politikereit inuutissarsiortunut tusarnaarsinnaasut aamma kattuffinnut.

Uanngalu aalisarnermut inatsisissamik siunnersuummik saqqummiussinermit tunngatillugu uanga Demokraatillu oqaatigisariaqarparput takugatsigit Naalakkersuisut taamatullu takugatsigu Aalisarnermut Naalakkersuisoq tusarnaarumangilluinnartoq taamaallaallu upperisaqartoq kukkusinnaannginnerminik taamaattumik takusinnaanngilaa qanoq pisoqassanersoq inatsit akuersissutigineqassappat. Ulorianarluiinnaqqissaartoq atuallalerparput.

Aalisarnermut Naalakkersuisup nammineq saqqummiussinermini oqaatigaa inatsisissap imaa pingaarnerpaajunngitsoq - pingaarnerpaarli tassaasoq siunnersuutip saqqummiunneqarnera. Atagu tusalaariartigu:

(Issuaaneq aallartippoq):

” Siunnersuutip naammassiniarnera sivirusumik suliaasimavoq, 2017-imi ukiakkut ataatsimiinnermi siunnersuut saqqummiunneqarsinnaalersinniarlugu. Siunnersuutilli naammassineqarnissaa Naalakkersuisooqatigiit naalakkersuisunut tunuliaqutaasut aalajangiussimavaat. Aalisarnej pillugu inatsisip naammassineqarnissaa Naalakkersuisooqatigiinnut tamaginnut ersarissumik anguniagaajuartuarpoq, taamaattumillu Naalakkersuisooqatigiinnissamat isumaqatigiisummi assigisaanik qitiutinneqartarluni. Taamaattumik Naalakkersuisooqatigiit angisuumik anguniakkami ilaannik anguseqqissimanerminnik tulluussimaaruteqartorujussuupput.”

(Issuaaneq naavoq)

Siunnersuummik saqqummiussineq allatut oqaatigalugu naalakkersuisunut pingaarnerpaajuvoq. Utoqqatseraluarpunga; angusaqarusussuseqarnermik takutitsinngilluaasarpoq. Nunatsinni inuutissarsiutit annersaannut ataqqinninnginneruvoq aamma nammineq siunertaanngisaannartussaagualuarpoq

siunnersuutip saqqummiunneqarnissaa. Siunertaasimassagaluarpog akuersissutigittinnissaa?

Qanorluunniit pisoqassagaluarpog Demokraatini paasivarput siunnersuutip suliarinerani annertuumik isornartorsiuisoqartoq - annermik pissutaalluni siunnersuutip inuutissarsiortunut, innuttaasunut inuiaqatigiinnullu kingunissaanik Naalakkersuisut sianigisaqanngilluinnarnerat. Isornartorsiuinermut Demokraatini isumaqataavugut aamma paasisinnaanngilluinnarparput soog Naalakkersuisut taama akerleritiginaat naatsorsuusiortoqarnissaa inatsisissallu kingunissaasa misissorneqarnissaat. Aamma kisiminngilagut taama isumaqartut. Takuinnariartigit tusarniaanermut atatillugu akissutigineqartut arlallit siunnersuummut oqaaseqaatini issuarneqarsimasut.

(Issuaaneq aallartippog)

”KNAPK-p qitiusumik isornartorsiutaa tassaavog siunnersuutip sukumiinerusumik kingunissaanik takussutissanik amigaateqartoq.”

”GE isumaqarpoq ”siunnersuutip kingunissai qulaajarneqanngippallaartut”. ”GE-p annilaanganartippaa kingunerisassat pitsaanngitsut, siunnersuummi taaneqartut, kingunissai pitsaannginneri minnaagaavallaartut.”

”Nunatsinni Eqqartuussissuserisut Illersuisooqatigiit oqaatigaat siunnersuutip kingunerluutigisinnaasai ersernerlunnerarlugit. Taamaattumik Illersuisooqatigiit inassutigaat siunnersuutip itisilersuinerusumik kingunerluutaasinnaasuunik suunerisa ersarissarneqarnissaat inatsisilerisut periarfissaqarluarneruniassamata naliliinissaminnik inuussutissarsiorneq ineriartornera nunallu aningaasaqarniarnerata sumut ingerlanera qinersivigineqarnissaa..”

(Issuaaneq naavog)

Naggataatigit pisariaqarluinnaqjissaartutut isigaara Naalakkersuisut ilaasa tusarniaanermut akissutigisimasaasa issuarneqarnissaat. Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik aamma isumaqarpoq pitsaasuunik paasinarturnillu naatsorsuusiortoqarsimanngitsog.

(Issuaaneq aallartippog)

”Naalakkersuisoqarfik oqaaseqaateqarpoq naliliillunilu, inatsisissatut siunnersuummi aningaasaqarnikkut sunniutissat allaaserineqartut imaannaanngitsumik qularnartunik amigaateqartoq. Pisussanut atatillugu itisiliinernik aamma allaaserinninnernik maqaasisaqarput aamma aningaasatigit sunniutissat pillugit kingunerisinnaasaannut nalilersuuteqarnermi periutsinut tunngaviit pillugit. Siunnersuut tabelimik ilalernerqartariaqartoq piffissamut qaninnermut tunngasunik sunniutinik imaqartumik, soorlu assersuutigalugu ukiut tallimanut aamma piffissami ungasinnerusumi soorlu ukiuni 20-ni kingunerineqarsinnaasuunik takutitsisumik. Aammattaaq BNP-ip sunniutissaasa saniatigit aalisarnermi inuussutissarsiuteqartut ingerlatsinerminnut aningaasaqarnerannut tunngatillugu

kingunerineqarsinnaasunik allaaserisanik aamma akileraarutit akitsuutinillu sunniutissat pillugit sunnerneqarneri ilanngullugit takussutissiisunik. Pisunut ataasiakkaanut atatillugu sunniutaasinnaasut ilisimangikkaanni, iluaqutissaq siunertaralugu periusissanik suliaqarnernik aallarnisaasoqarsinnaagaluartoq innersuussutigineqarluni politikikkut oqartussaasut siunnersuummut aalajangiillersigatik pisunut ataasiakkaanut pisussaaitatut ilimanaateqartutut naatsorsuutinut naliliissuteqarsinnaaqullugit"

(Issuaaneq naavoq)

Naak qitiusumik akuusunit aamma tusarniaavigineqartunit ersarissumik ilumoortumillu ernumasoqaraluartoq Naalackersuisut kingunissat pillugit misissuititseqqinniingillat.

(Issuaaneq aallartippoq)

" Naalackersuisut aalisarnej pillugu inatsisissamut siunnersuusionermermi naatsorsuutit suliarineqarsimasut naammaginartumik tunngaviliisutut nalilerpaat, naatsorsuutit kinguneqartitsilluni sunniutissat suut pillugit ersersitsimmata, siunnersuut akuerineqassappat sunniutaasinnaasut pillugit. Siunnersuutip suliarineqarluni eqqartorneqannginnera sioqqullugu misissuinerinik sulii pisariaqartitsisoqarneranik oqariartuuteqarneq Naalackersuisut isumaqataaffiginngilaat."

(Issuaaneq naavoq)

Siusinnerusukkut oqareernitsit Naalackersuisoqarpugut tusarnaarumannigitsunik aamma pikkorinnerulerusunngitsunik. Tamanna uggornaqaaq siunnersuut taama pingaaruteqartigisoq suliarineqarmat angisuumik soqutigisaqarpasinngivilluni aamma pingaakujuppassitsigisumik.

Maannamut sammivakka naatsorsuinerit amingaataasut aamma kingunissanut misissuinerit ajorluartumilli suliamik ingerlatsisimanerat pillugu aamma Naalackersuisut sakkortuumik isornartorsiortariaqarput.

Siullermik akuerineqarsinnaanngilluinnarpoq siunnersuut pappiaqqallu attuumassuteqartut sapaatip akunnerata matuma siorna aatsaat saqqummiunneqarmata. Inatsisartuni ilaasortaasugut taamaasilluta siunnersuutip paasiniarnissaanut sivikittuaqqamik piffissaqartinneqarpugut.

Aappassaatut tusarniaaneq aamma sivikippallaarujussuarpoq, aamma tamanna tikkuarneqarpoq Transparency Greenland-imit.

Naatsorsuutilli saqqummiunneqanngitsoortut kiisalu siunnersuutip kingunissaanik misissuisoqannginnera siunnersuummi ajornartorsiutini qitiupput. Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup aamma GrønlandsBANKENip tusarniaanermut akissumminni oqaatigaat ilisimangikkippat siunnersuut pissutigalugu inuiaqatigiit iluanaarutissaat qanoq annertutigisut annaalernerigut. Akileraartarnermut aqutsisoqarfiup allaat oqaatigaa siunnersuut pissutaalluni Royal Greenlandip sinneqartoorutini

annaasinnaagai taamaassappallu iluanaarutitik piginneqataasut aamma Namminersorlutik Oqartussat agguagarsiaat appariaannaasut.

Kisianni takulaariarsiuk; ajornerpaartaavoq ilisimanginnatsigu akileraarutitigut iluanaarutit annaaneqassanersut aamma ilisimangilarput agguagarsianut qanoq kinguneqassanersoq. Ilisimangilarput pissutigalugu Naalakkersuisut tutsuviginartunik piviusorsiortunillu naatsorsuutitik inatsisillu kingunissaasa misissorneqarneritik saqqummiussiumangilluinnarnerat. Inernerivaa Naalakkersuisut qinnuigimmitigut nunami inuutissarsiutit pingaarnersaannut inatsit isummerfigeqqullugu saqqummiussaqaangiiuillutik naatsorsuutitik pisariaqartunik taamatullu kingunissai pillugit misissuinernik. Tamanna kusanangilluinnarpoq.

Ataatsimut isigalugu Demokraatini isumaqatigaarput nunatsinni aalisarnermut politikki allangortariaqartoq. Piumasarissavarpulli aalisarnermut inatsimmi allanguutit tamarluinnarmik misissoqqissaarneqarnissaat uppersaateqartinneqarnissaallu. Assersuutigalugu taariartigit killeqaangitsumik atuuffillit pisassiisutit killilimmik atuuffilerniarneqarnerat. Eqqartueqataarusuppugut, kisianni tutsuviginartumik qanoq suliarissavagut, pineqartoq pillugu kingunissai misissorneqarsimangippata?

Imaangilaq Demokraatini allanguinerit allangortitsinerillu akuerisinnaanginnatsigit, kisianni uani pingaaruteqarluinnarpoq inuutissarsiortut kiisalu aalisartut kattuffii peqatigiiffiisalu suleqatigilluinnarqissaarneqarnissaat. Taamaattariaqarpoq kikkut tamat oqartussaaqataaffianni inooqataangatta, kisermaassilluni naalakkersuisulimmiunngitsoq.

Demokraatini isumaqarpugut manna aalisarnermut inatsimmut siunnersuut pitsaanngitsoq. Isumaqarpugut amingaatit taasagut ima angitigisut allaat uangut politikkeritut illersorsinnaanatigu siunnersuutit ingerlateqqinneqarnissaa.

Tassunga atatillugu Naalakkersuisut kaammattorusuppugut inuutissarsiortut kattuffiillu nutaamik pitsaanerumillu aalisarnermut inatsisiliornissamut akuuteqqullugit aamma kaammattuutigerusupparput Naalakkersuisut aallartissasut naatsorsuusiortut inatsisillu kingunissaanik misissuillutik torersumik ersersillugu aalisarnermut inatsit nutaaq inuiaqatigiinnut qanoq kinguneqassanersoq.

Tamanna tunngavigalugu inassutigaarput siunnersuut itigartinneqassasoq.